

Programul “Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor”
finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021

GHIDUL APLICANTULUI

APELUL NR. 3 “REDUCEREA SĂRĂCIEI”

- APEL RESTRÂNS DE PROIECTE -

Lansat la data de 06 decembrie 2018

Termen limită de depunere a proiectelor 28 martie 2019

BUCUREȘTI, 2018

CUPRINS

INFORMAȚII GENERALE.....	2
1. CONTEXTUL DERULĂRII PROGRAMULUI/APELULUI; GRUPURI ȚINTĂ	2
1.1. Exemple de beneficiari eligibili	4
1.2. Consultarea grupurilor țintă/actorilor locali	4
2. OBIECTIVUL ȘI ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE ALE PROIECTULUI	5
2.1. Exemple de activități eligibile.....	5
2.2. Locul de desfășurare a activităților proiectului	7
2.3. Investiții la nivelul proiectului	7
2.3.1 Achiziționare de terenuri/clădiri	7
2.3.2 Componenta de construcții a proiectului.....	7
2.3.3 Achiziționarea de echipamente	8
2.4. Auditul proiectului.....	8
2.5. Promovarea proiectului	9
3. DURATA PROIECTULUI ȘI PERIOADA DE IMPLEMENTARE	10
4. COLABORARE ȘI PARTENERIAT	10
4.1. Selecția partenerilor.....	11
4.2. Acordul de parteneriat	11
4.3. Împărțirea bugetului pe parteneri.....	11
4.4. Valoarea adăugată a parteneriatului	12
4.5. Responsabilitatea partenerilor și a PP	12
4.6. Colaboratorii PP/partenerilor	12
5. BUGETUL PROIECTULUI	12
5.1. Cursul de referință pentru întocmirea bugetului proiectului.....	12
5.2. Cofinanțarea privată.....	13
5.3. Condiții generale de eligibilitate a cheltuielilor	13
6. PROCEDURI DE ACHIZIȚII APLICABILE	14
7. RISCURI LA NIVELUL PROIECTULUI	15
8. DURABILITATEA PROIECTULUI.....	15
9. LISTA ANEXELOR	16

INFORMAȚII GENERALE

Prezentul Ghid al applicantului își propune să completeze informațiile furnizate în cadrul Apelului de propuneri de proiecte aferent apelului nr. 3 „**Reducerea sărăciei**”, lansat, pe 06.12.2018, de în cadrul Programului “**Dezvoltare locală și combaterea sărăciei, creșterea incluziunii romilor**” (numit în continuare program). În acest sens, se vor relua cele mai importante aspecte ale condițiilor de finanțare, furnizându-se clarificări și informații suplimentare.

1. CONTEXTUL DERULĂRII PROGRAMULUI/APELULUI; GRUPURI ȚINTĂ

Conform datelor furnizate în cadrul „*Strategiei Naționale privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei*” (2014-2020), în prezent, unul din cinci români se confruntă cu sărăcia determinată de venitul insuficient, și o mare parte din sărăcia bazată pe venit este persistentă, trei sferturi dintre persoanele sărace aflându-se în această situație de cel puțin trei ani. O treime din populație este afectată de deprivare materială severă, în sensul că nu-și poate permite să achiziționeze articole considerate dezirabile sau chiar necesare pentru a duce un trai decent. În România, nivelul sărăciei relative (AROP) nu a înregistrat fluctuații considerabile în ultimii ani. Deși a scăzut cu 2,3 puncte procentuale între 2008 și 2010, sărăcia a manifestat o tendință ascendentă între 2010 și 2016. Majoritatea persoanelor sărace din România trăiesc în sărăcie persistentă. Dintre cele 22,6 procente din populație care trăiau în sărăcie relativă în 2012, 18,2% (81% dintre persoanele sărace) trăiau în sărăcie persistentă.

Aproape jumătate din populația României trăiește în zone rurale, iar o mare parte a acestora este dezavantajată atât din punct de vedere al veniturilor, cât și al lipsei infrastructurii și serviciilor de bază.

Aproape o treime dintre copii trăiesc în sărăcie persistentă, iar riscul de a perpetua această circumstanță de vulnerabilitate este mult mai ridicat decât pentru orice alt grup de vârstă. Mai mult, riscul la care sunt expuși copiii de a trăi în sărăcie persistentă a crescut cu aproape 3 procente între anii 2008 și 2012, în timp ce riscul pentru toate celelalte grupe de vârstă a crescut cu doar 1 procent sau chiar a scăzut. Deoarece copiii care cresc în gospodării sărace se confruntă cu un risc mai mare de sărăcie și perspective mai sumbre de viitor, necesitatea întreruperii cercului vicios al sărăciei face necesară adoptarea unor programe care pot aborda simultan atât sărăcia copiilor, cât și pe cea a adulților din aceeași gospodărie. În special în cazul persoanelor afectate de sărăcie persistentă și al populației rome, diversele dimensiuni ale excluziunii tind să se susțină reciproc și să se perpetueze de la o generație la alta. Excluziunea socio-economică este perpetuată atunci când rezultatele slabe la învățătură și starea proastă de sănătate limitează semnificativ oportunitățile de acces pe piața muncii pentru următoarea generație. Ruperea cercului vicios al sărăciei și excluziunii necesită intervenții orientate, concepute astfel încât să abordeze factorii de bază ai inegalității.

Romii prezintă un risc mult mai mare de sărăcie, indiferent de vârstă, educație sau mediul de reședință/domiciliu. „*Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei*” (2014-2020) evidențiază că: “*Analiza datelor din Ancheta Bugetelor de Familie a indicat faptul că romii sunt expuși unui risc de sărăcie de zece ori mai mare decât celelalte etnii (33% dintre ei trăiau în sărăcie absolută pe baza pragului național al sărăciei din 2013, în timp ce doar 3,4% din populația care nu este de etnie romă au avut niveluri de consum sub pragul sărăciei). Îngrijorător este faptul că riscul de sărăcie este extrem de mare pentru copiii romi – rata de sărăcie în cazul lor este de 37,7%, în timp ce rata națională a sărăciei este de doar 4,3%.*”

Conform „**Monitorului European al Educației și Formării 2016**”, al Comisiei Europene se estimează că în jur de 27 % din copiii romi primesc educație în școli segregate de facto iar ratele de înscriere, ratele de finalizare și rezultatele educaționale ale elevilor romi rămân semnificativ mai mici decât pentru populația non-romă. Datele de la recensământul din 2011 au arătat că unul din șapte romi cu vârsta de peste 10 ani este analfabet și doar 0,7 % din romi au studii superioare. Spre deosebire de tendința generală a UE, rata de părăsire școlară timpurie a continuat să crească, ajungând la 19,1 % în 2015, fiind mai accentuată în rândul populației roma.

Nivelul limitat de educație, combinat cu discriminarea, conduce la decalaje foarte mari în ceea ce privește ocuparea și la rate ale productivității extrem de reduse. Romii înregistrează o participare redusă pe piața formală a muncii, dar au o participare ridicată pe piața informală a muncii, fără a putea beneficia de mecanismele de securitate socială. Un studiu realizat pe un eșantion reprezentativ de cetățenii români aparținând minorității rome de 16 ani și peste arată că rata de ocupare a fost de doar 36%, iar alte 36% persoane își căutau un loc de muncă și 28% erau inactive (față de rata de ocupare de 58%, respectiv rata de șomaj de 7,4%, la nivel național, conform datelor INS 2011)¹.

Activitățile economice pe care le desfășoară sunt în cea mai mare parte temporare, sezoniere sau ocazionale, ceea ce indică gradul ridicat de subocupare la nivelul acestei populații. Participarea redusă și accesul limitat la poziții nesigure și marginale pe piața muncii se traduc în venituri precare și risc ridicat de sărăcie și excluziune socială. Astfel, venitul total disponibil la nivelul gospodăriilor rome este de trei ori mai mic decât în rândul populației generale. În fapt, 60% dintre gospodăriile rome trăiesc dintr-un venit lunar mai mic decât un salariu minim. În plus, instabilitatea locului de muncă rezultă în venituri care variază considerabil de-a lungul anului, ceea ce poate afecta negativ în special copiii (absenteism și chiar abandon școlar, subnutriție, dezvoltarea unor boli cronice etc.).

Conform **"Analizei socio-economice pentru programarea fondurilor europene 2014-2020"**², în România aproape o treime din gospodăriile rome nu au niciun contract (cumpărare sau închiriere) privind locuința în care stau și, ca atare, nu o pot asigura. O mare parte din locuințele romilor sunt construite din paianță și chirpici, nefiind conectate la utilități (apă, canalizare și gaze); 13% dintre romi nu au electricitate vs. 2%, media la nivel național. Locuințele sunt supra-populate, slab dotate cu mobilier și bunuri de folosință îndelungată reduse, într-o perpetuă situație de criză. Aproximativ 30% din gospodăriile cetățenilor români aparținând minorității rome trăiesc în locuințe inadecvate, comparativ cu 4% din gospodăriile ne-rome, doar 18% din gospodăriile cetățenilor români aparținând minorității rome au canalizare în timp ce 40% din familiile ne-rome din jur au aceste facilități. O pondere de 35% din gospodăriile cetățenilor români aparținând minorității rome nu dispun de facilități de colectare a deșeurilor solide, comparativ cu 20% din gospodăriile ne-rome în apropiere. 42% din gospodăriile cetățenilor români aparținând minorității rome folosesc combustibil lemnos pentru gătit (14% din gospodăriile ne-rome din jur) și 87% din gospodăriile cetățenilor români aparținând minorității rome utilizează lemn sau cărbune pentru încălzire³.

Sărăcia are un caracter profund localizat, nevoile comunităților afectate și ale populației fiind diverse. Încă mai există în România copii care nu au mers niciodată la școală, iar procentul tinerilor fără o educație adecvată este ridicat. Multe persoane sunt inactive sau neangajate formal, cu șanse mici de a căpăta acces corespunzător la piața muncii. Persoanele în vârstă nu au acces la servicii potrivite nevoilor lor. Sistemul de protecție socială din România, serviciile sociale la nivel de comunitate, în special în mediul rural și la nivelul comunităților sărace, sunt slab dezvoltate sau lipsesc. Există inegalități în ceea ce privește acoperirea cu servicii medicale de bază. La nivel național, există un număr semnificativ de comunități dezavantajate în care toate aceste probleme se cumulează, făcând aproape imposibilă întreruperea ciclului excluderii fără sprijin și intervenții din exterior. Este nevoie de o abordare integrată în vederea îmbunătățirii nivelului de educație, a capacității de inserție profesională și a accesului la piața muncii, precum și a accesului la infrastructură de bază de calitate, după cum și la creșterea accesului la servicii medicale de calitate a grupurilor vulnerabile, inclusiv romi. De asemenea este nevoie de creșterea accesului la educație având în vedere că educația este cel mai puternic instrument prin intermediul căruia adulții și copii din grupurile marginalizate se pot ridica din starea de sărăcie, atât din punct de vedere social, cât și economic.

¹ Ana Maria Preoteasa, Monica Șerban, Daniela Tarnovschi. Situația romilor în România, 2011. Între incluziune socială și migrație. 2011. București: Fundația Soros România.

² Analiza socioeconomică pentru programarea fondurilor europene 2014-2020, GLT Afaceri Sociale și Incluziune Socială, Comitetul Consultativ Tematic Ocupare, incluziune socială și servicii sociale, MMFPSPV, București, iunie 2013, pp. 22-25.

³ Banca Mondială, Raport intermediar, septembrie 2013

În acest context general, programul derulat de FRDS răspunde unor nevoi și provocări în ceea ce privește dezvoltarea locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor, așa cum au fost identificate în strategiile relevante.

1.1. Exemple de beneficiari eligibili

Prezentul apel de proiecte își propune să susțină cu fonduri nerambusabile acele proiecte care răspund nevoilor identificate ale grupurilor țintă eligibile. Din grupurile țintă principale pot face parte:

- Persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială (*cum sunt: persoane cu un nivel scăzut de educație, fără loc de muncă; persoane cu dizabilități care nu au acces/au acces redus la servicii sociale; persoanele vârstnice, cu resurse financiare reduse, singure sau lipsite de sprijinul familiei, izolate social și/sau dependente; persoanele fără adăpost; foști deținuți; persoane dependente de droguri, alcool etc.*)
- Copii cu vârste între 3-15 ani și tineri cu vârste între 16-24 ani, aflați în risc de sărăcie și excluziune socială (*spre exemplu: copii care nu sunt înscriși în învățământul preșcolar/primar/gimnazial; copii și tineri cu risc de abandon școlar din învățământul primar, secundar inferior și secundar superior, inclusiv din învățământul profesional; copii cu rezultate bune la învățătură, dar care fac parte din familii defavorizate economic și care au nevoie de sprijin pentru a-și continua educația; copii și tineri lipsiți de sprijin parental/al familiei; copii și tineri proveniți din familii dezorganizate/familii monoparentale; copii și tineri din instituții/sistemul de protecție a copilului sau care beneficiază de o altă măsură de protecție; tinerii care au părăsit sau urmează să părăsească sistemul de protecție; copii și tineri cu cerințe speciale de educație și/sau dizabilități; tineri cu nivel scăzut de competențe, fără un loc de muncă etc.*)
- Părinți/tutori/alți membri ai familiei copiilor/tinerilor aflați în risc de sărăcie și excluziune socială (*spre exemplu, părinți cu nivel scăzut de educație; părinți fără loc de muncă; părinți care își cresc singuri copiii*)

Pe lângă grupurile țintă principale, pot beneficia de activitățile proiectului și alte categorii de persoane (*cum sunt: profesioniști și voluntari care lucrează cu grupuri defavorizate sau interacționează cu aceștia; membri ai comunității care interacționează cu grupurile țintă principale etc.*) care, prin schimbarea atitudinii/comportamentului etc., pot avea o influență tangibilă asupra beneficiarilor finali.

În cuprinsul cererii de finanțare, PP va menționa în mod clar grupurile țintă ale proiectului (principale și secundare), va descrie cât mai exact situația acestora și nevoia lor de suport/servicii, furnizând date cantitative și calitative relevante, și va stabili metodologia care va fi utilizată pentru selecția beneficiarilor proiectului. În procesul de selecție a beneficiarilor, PP va avea în vedere respectarea principiilor egalității de șanse și a drepturilor omului (de exemplu, pentru persoane cu aceleași nevoi se va asigura accesul egal la serviciile proiectului, indiferent de sex, religie, orientare politică sau sexuală, dreptul la educație etc.), promovând abordarea incluzivă.

PP/partenerii vor ține cont de faptul că, în faza de implementare, va trebui să prezinte, în rapoartele de progres, inclusiv date privind beneficiarii dezagregate pe sex și etnie, în concordanță cu indicatorii stabiliți la nivelul proiectului. Conformitatea cu realitatea a datelor referitoare la beneficiari va fi asumată de PP și parteneri, după caz.

1.2. Consultarea grupurilor țintă/actorilor locali

Pentru ca acțiunea PP să fie de succes, înainte de elaborarea și depunerea unui proiect, se recomandă organizarea unor întâlniri cu participare cât mai reprezentativă din partea actorilor locali în domeniu, inclusiv a membrilor grupurilor țintă. Acolo unde este cazul, PP va încuraja participarea specialiștilor romi în procesul de elaborare și implementare a proiectelor (ex: învățători, profesori de limba romani, mediatori sanitari sau școlari, experți/consilieri locali etc.). PP va include în cererea de finanțare informații despre felul în care s-au desfășurat aceste consultări în perioada de pregătire (cate consultări, cine a participat - cetățeni, experți, alte

categorii, ce concluzii au reieșit, cum s-au transpus în proiect etc.), precum și un plan de consultare/ informare a acestora pe perioada implementării proiectului.

2. OBIECTIVUL ȘI ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE ALE PROIECTULUI

Proiectul promovat de PP va propune în mod obligatoriu măsuri care vizează dezvoltarea rezultatelor proiectului finanțat anterior prin Programul RO25 „Combaterea Sărăciei”, finanțat din Granturile Norvegiene 2009-2014.

Dezvoltarea rezultatelor ar putea avea în vedere replicarea proiectului finanțat anterior în alte comunități/arii geografice și/sau pentru alți beneficiari/ alte grupuri țintă, dezvoltarea unor servicii complementare celor furnizate anterior, trecerea la o etapă superioară în furnizarea serviciilor/intervențiilor, dezvoltarea și aplicarea/ testarea unor metodologii/instrumente de lucru care să conducă la creșterea calitativă a serviciilor furnizate anterior, dezvoltarea și testarea/ aplicarea, pe baza studiilor/ analizelor anterioare, a unor planuri de acțiune/ modele de intervenție care să vizeze contribuie la îmbunătățirea calității vieții membrilor grupurilor dezavantajate. Nu sunt incluse aici activități prevăzute a fi susținute de PP și partenerii acestuia, conform angajamentelor de sustenabilitate a proiectelor finanțate anterior din programul RO25.

2.1. Exemple de activități eligibile

- Măsuri pentru creșterea accesului la **servicii sociale și medicale de bază** pot fi:
 - dezvoltarea și consolidarea serviciilor de asistență și sprijin la nivel comunitar (servicii de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale persoanei, servicii de îngrijire personală, de recuperare/reabilitare, de inserție/reinserție socială); servicii și facilități care să crească calitatea vieții pentru persoanele vârstnice și cu dizabilități, pentru bolnavi cronici (îngrijire paliativă, recuperare după accidente etc.);
 - înființarea unor centre comunitare multi-funcționale pentru furnizarea serviciilor integrate, în special în zonele sărace și marginalizate, rurale și urbane;
 - servicii de sprijin pentru copii și familiile lor, facilitându-se o mai bună integrare socială (ex., servicii menite să prevină separarea sau să faciliteze reintegrarea în familie a copiilor, consiliere psihologică și alte tipuri de servicii de suport pentru copii confrunțați cu probleme specifice – sunt victime ale traficului de ființe umane, ale violenței domestice, abuzului, exploatării, excluziunii sociale, discriminării, rasismului etc.);
 - acordarea unor stimulente pentru creșterea motivației și mobilizării beneficiarilor finali de a participa la activitățile proiectului (premiu non-financiar pentru beneficiarii care participă la anumite activități sau pentru beneficiarii cu o prezență constantă la activitățile proiectului; acordarea de sprijin material; asigurare hrană etc.);
 - acțiuni și campanii de promovare a educației pentru sănătate în comunități defavorizate (ex., educație privind regulile elementare de igienă pentru persoane afectate de sărăcie și au o stare de sănătate și condiții de viață precare, reducerea consumului excesiv de alcool, în special în zonele rurale, reducerea consumului de droguri în mediul urban etc.); acțiuni de informare în scopul creșterii accesului la pachetul minimal de servicii de sănătate pentru persoanele care nu sunt incluse în sistemul asigurărilor sociale de sănătate etc.; stimularea participării romilor la îngrijirea copiilor; campanii de vaccinare și asigurare de controale medicale gratuite pentru copiii romi și familiile acestora etc.;
- Măsuri care vizează creșterea accesului copiilor și tinerilor defavorizați la **educația formală** (învățământul antepreșcolar, preșcolar, primar, secundar) **și non-formală** pot fi:
 - programe de tipul “școală după școală”, activități remediale, grădinița estivală, școala de vară etc.;
 - activități extra-curriculare și de petrecere a timpului liber - educație pentru cetățenie activă, educație pentru sănătate, igienă și nutriție, educație pentru protecția mediului,

prevenirea părăsirii timpurii a școlii prin sport, tabere și excursii tematice, vizite de studiu, competiții sportive, concursuri școlare etc.;

- furnizarea de servicii complementare procesului educațional: informare, consiliere și orientare școlară și vocațională, mediere școlară, consiliere socială, consiliere psihologică etc.;
 - servicii de informare și consiliere a părinților, programe de educație parentală etc.;
 - campanii de informare și educare pentru creșterea nivelului de conștientizare privind nevoia de educație, inclusiv măsuri care vizează desegregarea școlară, educația interculturală, acceptarea diversității, incluziunea socială, antidiscriminarea, medierea conflictelor.
- Măsuri care vizează creșterea accesului la **piața forței de muncă** pot fi:
 - formare profesională (cursuri de calificare, inițiere, perfecționare, specializare organizate de furnizori de formare profesională autorizați, în condițiile legii);
 - activități de evaluare și certificare a competențelor dobândite în sistem non-formal și informal; promovarea și conștientizarea beneficiilor asupra dezvoltării recunoașterii rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
 - furnizarea de servicii de orientare și consiliere în carieră, informare și consiliere profesională, mediere și plasare pe piața muncii;
 - dezvoltarea de ateliere protejate și alte forme alternative de pregătire în vederea accesului elevilor cu dizabilități sau deficiențe la programe de formare profesională care să le asigure o mai bună inserție socio-profesională, inclusiv dotare cu mijloace didactice și echipamente asistive;
 - dezvoltarea și extinderea rețelei de centre de informare, consiliere și orientare profesională, atât în mediul urban, cât și în mediul rural, cu accent pentru grupurile vulnerabile;
 - campanii de informare și conștientizare privind importanța gestionării diversității și a combaterii discriminării la locul de muncă etc.
 - Măsuri privind îmbunătățirea condițiilor de **locuire** pot fi:
 - pentru spații cu destinația locuințe aflate în proprietate publică: lucrări de tipul igienizare, reabilitare, extindere, lucrări legate de asigurarea condițiilor de bază (sanitare, alimentare cu apă, încălzire etc.), cu condiția ca acestea să se desfășoare cu respectarea reglementărilor în domeniul construcțiilor, iar beneficiarii acestora să poată asigura ulterior întreținerea spațiilor/plata utilităților;
 - construirea sau cumpărarea unor locuințe sociale.
 - **Alte măsuri** care sprijină eforturile de combatere a sărăciei și reducere a excluziunii sociale pot fi:
 - campanii de sensibilizare a opiniei publice pentru promovarea diversității; acțiuni de promovare a celor mai bune practici de combatere a infracțiunilor motivate de ură, a discursurilor de incitare la ură și a stereotipurilor negative;
 - activități care vizează îmbunătățirea competențelor multiculturale;
 - activități pentru creșterea participării membrilor grupurilor defavorizate la viața comunității (ex., măsuri de abilitare a tinerilor, copiilor și femeilor de etnie romă ca actori activi în procesul de incluziune socială);
 - crearea de facilități corespunzătoare pentru furnizarea serviciilor educaționale, sociale și/sau a serviciilor medicale de bază, inclusiv lucrări de mică infrastructură (ex., construirea / reabilitarea / extinderea / modernizarea de spații / conectarea la utilități / accesibilizarea clădirilor în care se vor furniza serviciile în proiect; reabilitarea

principalelor căi de acces la aceste centre - drumuri, trotuare, poduri etc); dotare cu mobilier, echipamente, aparatură și materiale, mijloace de transport etc.;

- cursuri de formare a personalului și voluntarilor care furnizează servicii grupurilor defavorizate (ex., cursuri de formare de competențe, creare de rețele de sprijin profesional, inclusiv mentorat, supervizare, schimb de bune practici, formarea echipelor de intervenție comunitară integrată etc.), precum și a altor profesioniști care interacționează cu aceștia (ex., polițiști, jandarmi, personal al autorităților locale etc.);
- dezvoltare unor metodologii și instrumente de lucru (protocoale, ghiduri, proceduri etc.), precum și dezvoltarea unui sistem de monitorizare și evaluare a serviciilor sociale la nivel comunitar;
- studii, analize, strategii, planuri de acțiune etc. pentru fundamentarea măsurilor de intervenție;
- activități de schimb de experiență și transfer de bune practici pentru profesioniștii entităților din România și Norvegia (dacă PP are un partener de proiect din Norvegia).

2.2. Locul de desfășurare a activităților proiectului

Toate activitățile proiectului se vor realiza în România, cu excepția activităților derulate în parteneriat cu partenerul din Norvegia care pot fi desfășurate, în cazuri justificate, și în Norvegia (spre exemplu vizite pentru schimb de experiență și bune practici, evenimente comune).

În cazul în care proiectul presupune acordare de servicii sociale direct beneficiarilor finali, PP/partenerul trebuie să asigure disponibilitatea spațiului necesar, la parametri adecvați. Alegerea spațiului trebuie să țină cont de activitățile/serviciile propuse, de prevederile legale privind desfășurarea acestor activități, precum și de gradul de accesibilitate (acesta să fie cât mai accesibil beneficiarilor cărora li se adresează proiectul).

2.3. Investiții la nivelul proiectului

Costurile alocate investițiilor la nivelul proiectului (hard measures) nu vor depăși, de regulă, 60% din valoarea costurilor totale eligibile.

2.3.1 Achiziționare de terenuri/clădiri

În cazul în care PP constată că, pentru realizarea obiectivelor proiectului, este necesară achiziționarea unui teren și/sau a unei clădiri, se va ține cont de prevederile art. 8.6 din Regulament. Valoarea alocată achiziției nu va depăși 10% din costurile totale eligibile ale proiectului și este inclusă în categoria costurilor de investiții la nivelul proiectului.

Obiectul achiziției va fi utilizat în scopul proiectului, în conformitate cu perioada specificată în contractul de finanțare. Proprietatea terenului și/sau clădirii va fi transferată PP sau unei entități specificate de PP în cererea de finanțare ca primitor al terenului și/sau clădirii, înainte de finalizarea proiectului.

Cumpărarea bunului imobiliar (clădire și/sau teren) va fi aprobată anterior achiziției, în mod explicit, de OP, cu verificarea unor eventuale finanțări nerambursabile naționale sau de la donatori externi în ultimii 10 ani, care ar putea ridica suspiciuni de dublă finanțare.

2.3.2 Componenta de construcții a proiectului

Dacă se solicită construcția sau renovarea/reconstrucția unui spațiu destinat activităților cu beneficiarii, este necesar ca proprietarul terenului și/sau clădirii să pună la dispoziția proiectului bunul imobil respectiv atât pe perioada de derulare a proiectului, cât și pe o durată de minim 5 ani după aprobarea de către OP a raportului final al proiectului, iar PP/partenerii, după caz, să se

angajeze să preia costurile de sustenabilitate a proiectului după terminarea finanțării (vezi art. 8.14 al Regulamentului privind durabilitatea proiectului).

Nu este permisă implementarea proiectelor în spații ce aparțin unor persoane fizice.

În cazul în care este pus la dispoziția proiectului un spațiu sau teren, se vor atașa documente care atestă dreptul de proprietate asupra acestor bunuri imobiliare, precum și dreptul de utilizare a acestora în interesul proiectului (*ex., contract de proprietate, acordul proprietarului pentru punerea la dispoziție a spațiului/terenului atât pe perioada derulării proiectului, cât și pe perioada aferentă sustenabilității etc.*). Spațiul și/sau terenul aferente trebuie să fie libere de sarcini, să nu fie grevate de sarcini, revendicate etc. (la momentul contractării proiectului, se va transmite un extras de carte funciară, în termen de valabilitate, după caz). PP/partenerul, în calitate de deținător al dreptului de utilizare în interesul proiectului a spațiului/terenului respectiv, va completa și depune la dosarul proiectului o declarație urmând modelul din Anexa 15 a cererii de finanțare.

Pe lângă documentele care atestă dreptul de proprietate și de utilizare a spațiului în interesul proiectului, acolo unde sunt necesare lucrări de construcții (construcții de spații, renovări de clădiri etc.), se vor atașa și alte documente, după caz (pentru detalii, vezi Anexa 3 a Ghidului aplicatului Informații generale privind componenta de construcții a proiectului).

PP va avea în vedere o planificare cât mai realistă a duratei activității de construcție/amenajare a spațiului respectiv (*ex., realizarea achizițiilor, execuția proiectului tehnic, realizarea lucrărilor de construcții, obținerea tuturor avizelor de funcționare etc.*), astfel încât perioada de furnizare a serviciilor către beneficiari să asigure producerea efectelor așteptate și realizarea indicatorilor de rezultat ai proiectului (se recomandă minim 2/3 din durata de implementare).

2.3.3 Achiziționarea de echipamente

Conform art. 8.2., al. 4 din Regulament, în cazul în care se achiziționează echipamente (noi sau second hand), numai partea de amortizare corespunzătoare duratei proiectului și ratei reale de utilizare în scopul proiectului poate fi eligibilă. OP poate acorda excepție de la această regulă în cazul echipamentelor care sunt destinate direct utilizării de către beneficiarii proiectului (*ex., mobilier pentru dotarea unui spațiu în care se derulează activități cu beneficiarii, microbuz pentru transportul copiilor la centrul de zi*).

Pentru echipamentele utilizate de echipa de proiect (*ex., echipamente de birou, alte echipamente/dotări considerate a fi necesare în scopul derulării proiectului*) se va respecta art. 8.2, al. 4 din Regulament. Pot intra în această categorie atât echipamente/dotări achiziționate în timpul proiectului, cât și echipamente achiziționate înaintea semnării contractului de finanțare, cu condiția ca aceste cheltuieli să nu fi fost deja decontate din finanțări nerambursabile naționale sau de la donatori externi.

2.4. Auditul proiectului

Bugetul proiectului va include, în mod obligatoriu, costuri legate de auditul proiectului. Rapoartele intermediare și raportul final vor fi însoțite de rapoarte de audit întocmite de către un auditor independent acreditat de Camera Auditorilor Financiari din România , după cerințele stabilite de OP.

Partenerii din Norvegia pot include, la rândul lor, în bugetul proiectului, costuri de audit. Opinia dată de auditorul străin în raportul de audit este considerată necesară și suficientă pentru a certifica faptul că toate cheltuielile efectuate de acesta în cadrul proiectului respectă cerințele aplicabile (*ex., Regulamentul, legislația națională, practicile de contabilitate naționale relevante*). De asemenea, în cazul entităților publice partenere din Norvegia, dacă nu se contractează un auditor extern, atunci este necesar a se face dovada ca auditorul intern autorizat este independent față de entitatea care l-a angajat.

Rapoartele de audit pentru cheltuielile declarate de PP/partenerii naționali acoperă în general cerințe de bază, precum confirmări de tipul:

- Cheltuielile au fost efectuate în perioada de eligibilitate și sunt în conformitate cu regulile de eligibilitate;

- Cheltuielile eligibile sunt cele efectuate în mod real în cadrul proiectului, care îndeplinesc criteriile menționate la art. 8.2, alin. (2) al Regulamentului;
- Cheltuielile efectuate sunt legate de itemii aprobați în contractul de proiect;
- Condițiile de derulare a contractului de finanțare au fost respectate;
- Grantul proiectului/finanțarea nerambursabilă s-a utilizat în conformitate cu bugetul proiectului și cu regulile de eligibilitate aplicabile;
- Cheltuielile declarate/raportate de PP în Raportul Intermediar/Final respectă prevederile legale aplicabile;
- Raportul Intermediar/Final, în original, este corect întocmit, din punct de vedere financiar și este semnat de persoanele responsabile conform formularului;
- Documentele anexate sumelor declarate/raportate de PP, conform Raportului Intermediar/Final sunt corespunzătoare și justifică cheltuielile efectuate de PP și Partenerul de proiect național, după caz;
- Cheltuielilor declarate/raportate de PP conform Raportului Intermediar/Final sunt identificabile și verificabile și sunt incluse în înregistrările contabile ale PP și/sau Partenerului de proiect național, conform Fișei de cont a cheltuielilor anexată Raportului Intermediar/Final.

Raportul de audit trebuie să descrie scopul, procedurile utilizate și rezultatele activității prestate cu detalii suficiente astfel încât cel care citește raportul să înțeleagă natura și volumul muncii efectuate. Manualul de implementare a proiectului furnizează informații suplimentare privind scopul activității auditorului și oferă un model indicativ de raport de audit.

2.5. Promovarea proiectului

Cu scopul de a sublinia rolul Granturilor Norvegiene 2014-2021 și pentru asigurarea transparenței asistenței financiare, PP trebuie să furnizeze informații către public cu privire la proiectul pe care îl implementează, la cea mai largă scară posibilă: la nivel național, regional și/ sau local, tuturor părților interesate. În acest sens, PP trebuie să pună în aplicare Planul de comunicare și promovare a proiectului, în forma aprobată de OP odată cu cererea de finanțare (vezi Anexa 3 din formularul cererii de finanțare).

Planul de comunicare și promovare a proiectului conține în mod obligatoriu următoarele:

- a. Scopul comunicării și grupurile țintă vizate prin activitățile de comunicare, inclusiv factori interesați de la nivel național, regional și/ sau local, respectiv publicul larg;
- b. Strategia și conținutul măsurilor de informare și comunicare, incluzând activitățile propuse, mijloacele de comunicare și programarea în timp și avându-se în vedere punerea în evidență a valorii adăugate și a impactul finanțării oferite prin Granturile Norvegiene;
- c. Cel puțin 3 (trei) activități de informare privind progresul, realizările și rezultatele proiectului. Printre acestea se pot număra: un seminar sau o conferință cu participarea factorilor interesați, o conferință sau un eveniment de presă, inclusiv o activitate de lansare și/sau de încheiere a proiectului. Pentru proiectele cu valoarea grantului sub 500.000 de euro, sunt suficiente două activități de informare, care pot fi de mai mică amploare, proporțional cu obiectivele și valoarea proiectului.

În cadrul evenimentelor de informare menționate, organizatorii vor face cunoscut și vizibil sprijinul Granturilor Norvegiene și vor utiliza sigla specifică (image/logo) acestora, respectând cerințele prevăzute în Manualul de Comunicare și Design pentru Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 (<http://eeagrants.org/Media/Files/Toolbox/Communication-manual>).

PP care nu au inclus în Planul de comunicare și promovare a proiectului o conferință pentru lansarea proiectului și una de închidere a acestuia, vor fi obligați să marcheze aceste momente prin intermediul câte unui anunț sau comunicat de presă publicat în mass-media de la nivel național, regional și/ sau local. Se recomandă, de asemenea, marcarea de către PP a progresului, respectiv a realizărilor importante și a rezultatelor proiectului prin anunțuri/ comunicate de presă remise mass-media de la nivel național, regional și/ sau local.

d. Măsuri menite să facă disponibile informații despre proiect online, fie prin intermediul unui website dedicat proiectului, fie a unei pagini web dedicate proiectului pe website-ul PP, cu link între cele două pagini.

Toate proiectele care beneficiază de un sprijin financiar de minim 150.000 de euro din Granturile Norvegiene și/ sau care au un partener de proiect din Norvegia sunt obligați să aibă un site dedicat proiectului, care să conțină informații atât în limba engleză, cât și în limba română.

e. Detalii privind structurile administrative ale PP/ proiectului responsabile cu implementarea măsurilor de informare și comunicare, inclusiv numele unei persoane de contact.

f. Indicarea modalităților prin care activitățile de informare și comunicare vor fi evaluate în ceea ce privește vizibilitatea și gradul de cunoaștere a proiectului și a Granturilor Norvegiene, obiectivele și impactul acestora precum și rolul Statului Donator.

Toate materialele de informare și comunicare realizate de PP/ la nivel de proiect trebuie să respecte cerințele prevăzute în Manualul de Comunicare și Design pentru Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 referitoare la utilizarea de logo-uri, panouri publicitare, plăci, afișe, publicații, pagini de internet, materiale audio-vizuale etc.

PP trebuie ca, pe durata implementării proiectului, să instaleze un panou la locația fiecărei operațiuni desfășurate în cadrul proiectului, în conformitate cu cerințele Manualului de Comunicare și Design pentru Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021, dacă sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele două condiții:

- contribuția publică totală (valoarea totală a grantului) pentru respectiva operațiune depășește 50.000 de euro;
- operațiunea constă în finanțarea unui obiect fizic, obiectiv de infrastructură sau o operațiune de construcții.

PP va înlocui panoul cu o placă permanentă, vizibilă, de dimensiuni semnificative, care respectă cerințele Manualului de Comunicare și Design pentru Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021, în cel mult șase luni de zile de la finalizarea proiectului.

PP trebuie să se asigure că cei care participă la proiect sunt informați cu privire la faptul că finanțarea este oferită de Granturile Norvegiene prin intermediul programului.

În consecință, la întocmirea bugetului proiectului, se vor avea în vedere costurile aferente activităților de promovare (ex, evenimente de lansare și închidere a proiectului, comunicate de presă, materiale publicitare/informative, panou publicitar al proiectului, inscripționarea echipamentelor achiziționate din grant etc.).

3. DURATA PROIECTULUI ȘI PERIOADA DE IMPLEMENTARE

În stabilirea duratei proiectului, PP va ține cont de limitele comunicate în textul apelului (durata minimă și maximă recomandată pentru un proiect, data finală pentru eligibilitatea cheltuielilor în cadrul proiectului), de aplicarea procedurilor de achiziții, de specificul sistemului de raportare și plată, dar și de aspectele individuale ale proiectului (tipuri de activități, tipuri și nivel de costuri estimate etc.).

4. COLABORARE ȘI PARTENERIAT

Promotorul de Proiect (PP) este principalul responsabil pentru inițierea, pregătirea și transmiterea propunerii de proiect, cel care răspunde de managementul proiectului și asigură implicarea activă

a partenerilor în pregătirea cererii de finanțare și în implementarea proiectului.

4.1. Selecția partenerilor

Înainte de a încheia un parteneriat, PP trebuie să stabilească:

- pentru ce activități anume prevăzute în proiect are nevoie de un partener (de exemplu, activități pentru care nu are resurse/mijloace sau expertiză, activități pentru derularea cărora factorul geografic reprezintă un impediment pentru PP etc.);
- ce tip de contribuție va avea partenerul în proiect;
- dacă partenerul se impune a fi o entitate publică sau privată și dacă aceasta trebuie să fie din România sau Norvegia;
- ce beneficii/ plus valoare aduce proiectului fiecare partener (aplicantul va trebui să demonstreze, în cuprinsul propunerii de proiect, valoarea adăugată pe care o aduce fiecare partener).

În cadrul acestui apel, partenerii pot fi selectați la nivel local (din România) sau din Norvegia.

PP poate încheia un Acord de parteneriat cu entitățile care au participat la implementarea proiectului finanțat din programul RO25 Reducerea sărăciei finanțat din Granturile Norvegiene 2009-2014 sau poate identifica și alți parteneri, dacă consideră că este în interesul proiectului.

În stabilirea activităților și obligațiilor unui partener, PP va lua în considerare faptul că parteneriatul nu trebuie să reprezinte o formă ascunsă de subcontractare, în caz contrar riscând excluderea partenerului respectiv sau chiar a proiectului.

4.2. Acordul de parteneriat

Dacă proiectul este implementat în parteneriat, PP va semna un Acord de parteneriat cu partenerii de proiect.

Acordul de parteneriat va conține cel puțin prevederi privind următoarele aspecte:

- Prevederi referitoare la rolul și responsabilitățile părților;
- Prevederi referitoare la acordurile financiare între părți, inclusiv, dar fără a se limita la acestea, prevederi referitoare la cheltuielile care pot fi rambursate partenerilor din bugetul proiectului;
- Prevederi referitoare la metoda de calcul a costurilor indirecte și suma maximă a acestora;
- Reguli referitoare la cursul de schimb pentru astfel de cheltuieli și rambursarea acestora;
- Prevederi legate de auditul asupra partenerilor proiectului;
- Un buget detaliat;
- Prevederi referitoare la rezolvarea disputelor.

La momentul depunerii cererii de finanțare, este suficientă depunerea unui draft agreat al Acordului de parteneriat, însoțit de scrisoarea de intenție din partea partenerului din Norvegia (acolo unde este cazul). Acordul de parteneriat poate fi definitivat și semnat de parteneri după aprobarea proiectului de către OP, fiind pus la dispoziția acestuia înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului. Documentul se va întocmi în limba engleză în mod obligatoriu dacă este implicat un partener din Norvegia (o traducere în limba română va fi atașată dosarului).

4.3. Împărțirea bugetului pe parteneri

Planul de plăți către partener va fi inclus în Acordul de parteneriat.

În cazul în care există parteneri din Norvegia, PP entitate publică va avea în vedere faptul că, pe lângă conturile deschise pentru grant la trezoreria locală, va trebui să deschidă conturi, în lei și valută, la o bancă comercială pentru transferul fondurilor alocate acestor parteneri (în cazul în care s-a stabilit că aceștia își gestionează singuri bugetul). Transferul grantului către partenerul

extern se face în Euro, din contul deschis de PP la banca comercială. Pierderile datorate variației ratelor de schimb, justificate cu documente, pot fi acceptate de OP în limita în care se încadrează în grantul aprobat. Acceptarea cheltuielii respective se face prin includere în bugetul proiectului (pot fi tratate ca o modificare de buget). Diferența revine în sarcina PP/Partenerului de proiect național.

În cazul în care partenerul nu își va respecta obligațiile asumate privind cofinanțarea privată, PP se va asigura că va suplimenta corespunzător resursele alocate proiectului pentru a acoperi și partea de cofinanțare privată respectivă.

4.4. Valoarea adăugată a parteneriatului

PP va descrie, în propunerea de proiect, valoarea adăugată pe care o aduce parteneriatul. În susținerea descrierii, partenerii vor atașa la dosar o serie de documente privind statutul și experiența anterioară relevantă, în scopul evaluării capacității de implementare la nivelul întregului proiect.

Partenerii vor pune la dispoziția proiectului experți care au pregătire, competențe și experiență adecvate pentru postul pentru care sunt propuși în proiect.

PP va furniza, în propunerea de proiect, informații clare, concise și relevante despre fiecare partener (ex., denumire, date de identificare, rolul în proiect, experiența relevantă etc.).

4.5. Responsabilitatea partenerilor și a PP

Partenerul va răspunde în fața PP pentru activitățile/resursele pe care le gestionează direct în cadrul proiectului.

Dacă, pe parcursul implementării proiectului, un partener nu își respectă obligațiile asumate, PP va găsi soluții pentru rezolvarea problemelor astfel încât să nu afecteze realizarea obiectivelor și rezultatelor proiectului (ex., preluarea sarcinilor de către PP sau alt partener dintre cei deja implicați, identificarea și implicarea unui nou partener cu competențe similare etc.).

4.6. Colaboratorii PP/partenerilor

Dacă PP sau partenerii vor considera necesar pentru succesul activităților pe care le derulează în proiect, aceștia pot implica și alte entități care, deși nu au statut de parteneri și nu au alocat un buget din grantul proiectului, sprijină derularea proiectului și sunt implicați în implementare. Colaboratorii pot fi identificați fie înainte de depunerea cererii de finanțare, fie pe parcursul derulării proiectului, după identificarea acestora. OP recomandă în acest caz încheierea unor Acorduri de colaborare în care să fie clar identificate rolul și responsabilitățile părților (vezi Anexa 9 a Cererii de finanțare).

5. BUGETUL PROIECTULUI

Bugetul proiectului cuprinde exclusiv costuri eligibile (costuri directe, costuri indirecte și costuri neprevăzute).

Costurile directe sunt acele costuri identificate de PP și/sau de partener, în conformitate cu principiile proprii de contabilitate și regulile interne uzuale, ca fiind costuri specifice, direct legate de implementarea proiectului și care pot fi, în consecință, direct atribuite acestuia.

Costurile indirecte sunt acele costuri eligibile care nu pot fi identificate de către PP și/sau de partener ca fiind direct atribuite proiectului, dar care pot fi identificate și justificate de către sistemul contabil ca fiind efectuate în relație directă cu costurile eligibile atribuite proiectului. Acestea nu includ costurile eligibile directe ale proiectului.

Costurile din buget includ taxa pe valoare adăugată nerecuperabilă (TVA nerecuperabilă).

5.1. Cursul de referință pentru întocmirea bugetului proiectului

Pentru întocmirea bugetului proiectului și verificarea încadrării în limitele minime și maxime ale grantului solicitat, se va avea în vedere cursul InforEuro din luna întocmirii bugetului, curs pe care îl puteți afla accesând site-ul Comisiei Europene, la adresa

Contractele de finanțare pe care PP le va semna cu OP vor avea menționată valoarea totală a proiectului în lei și în Euro, inclusiv cofinanțarea privată în cazul în care PP este ONG (valoarea în Euro va fi calculată la cursul InforEuro valabil în luna semnării contractelor). În consecință, la semnarea contractelor, se verifică încă o dată încadrarea în limitele minime și maxime ale grantului care poate fi acordat, folosind cursul InforEuro valabil în luna semnării contractelor (dacă va fi cazul, nu se va elibera o sumă care să depășească limita respectivă).

5.2. Cofinanțarea privată

PP reprezentați de ONG vor avea în vedere că trebuie să existe o cofinanțare de minim 10% din valoarea costurilor eligibile ale proiectului. Această contribuție poate fi 100% în bani SAU cel puțin 50% în bani și restul în muncă voluntară (conform articolului 6.4.5 din Regulament). Cofinanțarea privată se va utiliza în proporție de 10% la fiecare perioadă de raportare.

Pentru estimarea valorii muncii voluntare, se vor avea în vedere numărul orelor de muncă alocate și costul pe unitate. Costurile unitare se vor calcula astfel:

- a) în cazul muncii care vizează activități administrative/muncă necalificată, se utilizează ca reper *salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată pe țară*;
- b) în cazul unor servicii specializate/activități complexe, care vizează cunoștințe și abilități/competențe specifice, se utilizează ca reper *câștigul salarial mediu brut pe țară utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat*.

În acest sens, se vor lua în calcul datele oficiale aflate în vigoare la data lansării prezentului apel de proiecte.

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 846/29.11.2017** pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, Art. 1: *“Începând cu data de 1 ianuarie 2018, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată sumă stabilită în bani care nu include sporuri și alte adaosuri, se stabilește la 1.900 lei lunar, pentru un program complet de lucru de 166,666 ore, în medie, pe lună, în anul 2018, reprezentând 11,40 lei/oră.”*

În conformitate cu **Legea nr. 3/03.01.2018 (a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018)**, câștigul salarial mediu brut utilizat la *fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018 este de 4.162 lei*.

Înainte de semnarea contractului de proiect, PP va prezenta OP un grafic de prestarea a cofinanțării private.

5.3. Condiții generale de eligibilitate a cheltuielilor

Costurile incluse în buget sunt estimative. Cheltuielile eligibile finale vor fi calculate pe baza cheltuielilor eligibile raportate, după ce au fost verificate corespunzător.

Pentru a fi decontate din grantul proiectului, cheltuielile trebuie să fi fost efectiv angajate/realizate de către PP sau partener și îndeplinească următoarele criterii:

- au fost angajate între prima și ultima zi a perioadei de eligibilitate așa cum este definită în contractul de finanțare al proiectului,
- sunt corelate cu activitățile proiectului și sunt prevăzute în bugetul proiectului,
- sunt proporționale (nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit) și necesare pentru implementarea proiectului (sunt cu adevărat indispensabile pentru atingerea rezultatelor),
- sunt efectuate exclusiv în scopul realizării obiectivelor și rezultatelor proiectului, într-o

manieră care respectă principiile economiei⁴, eficienței⁵ și eficacității⁶,

- sunt identificabile și verificabile, în special prin înregistrarea lor în contabilitatea PP și / sau partenerului, și sunt stabilite în conformitate cu standardele contabile aplicabile țării în care PP și / sau partenerul este stabilit și cu respectarea principiilor contabile general acceptate, și
- respectă prevederile specifice ale legislației în vigoare (ex., plata taxelor și a obligațiilor sociale datorate bugetului de stat de angajați și angajatori).

Costurile cu personalul

Costurile salariale cu personalul (salariul brut + cheltuielile angajatorului) pentru echipa de management și echipa de implementare vor respecta politica uzuală a PP/Partenerului privind remunerația personalului.

Înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului, PP și partenerii vor furniza documente care să dovedească politica uzuală privind remunerația personalului.

6. PROCEDURI DE ACHIZIȚII APLICABILE

În implementarea proiectelor va fi respectată legislația națională și a Uniunii Europene privind achizițiile publice, precum și prevederile Regulamentului (art. 8.15).

Ca urmare, pentru atribuirea contractelor de furnizare de bunuri, servicii sau lucrări din bugetul proiectului:

- PP și partenerii din statele donatoare, respectiv organizațiile internaționale vor folosi procedurile legale de achiziții aplicabile în țara în care își are domiciliul fiscal sau a procedurilor aplicabile în cadrul organizației din care face parte. În acest caz, opinia auditului va cuprinde și referiri privind respectarea reglementărilor aplicabile achizițiilor.
- PP și partenerii cu sediul în România vor respecta prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice (legislație care este în concordanță cu legislația Uniunii Europene în domeniu).

Detalii legate de prevederile legale naționale privind achizițiile pe care trebuie să le respecte PP și partenerii din România sunt prezentate în Anexa 2 a prezentului ghid.

OP va face verificarea ex-post a dosarelor de achiziție în funcție de legislația aplicabilă, procedura aplicată/modalitatea de achiziție aleasă, precum și de calitatea PP/Partenerilor de autoritate contractantă sau beneficiar privat.

Planificarea achizițiilor de echipamente, respectiv de servicii și lucrări aferente componentei de construcții a proiectului, precum și execuția contractelor aferente se va realiza ținând cont de necesitatea de a asigura disponibilitatea acestora pentru activitățile proiectului. De regulă, acestea se vor planifica pentru prima parte de derulare a proiectului, urmând ca, în doua parte, acestea să fie efectuate numai în cazuri bine justificate și acceptate de OP.

Pe parcursul achiziției și execuției contractelor se vor respecta cele mai înalte standarde etice, precum și evitarea oricărui conflict de interese. PP/partenerii vor aplica metode adecvate și eficiente pentru a preveni practicile de corupție sau ilegale. Nu vor fi acceptate oferte, daruri, plăți sau beneficii de orice tip, care pot sau ar putea fi interpretate, în mod direct sau indirect, ca fiind practici ilegale sau de corupție, de exemplu, stimulentele sau recompensele pentru atribuirea sau executarea contractelor de achiziții publice.

⁴ Minimizarea costurilor cu resursele utilizate pentru realizarea unei activități, ținând cont și de un nivel adecvat de calitate.

⁵ Eficiența se referă la livrarea unui serviciu sau produs fără a pierde materiale, timp sau energie.

⁶ Eficacitatea costurilor se referă la măsura în care costul suportat contribuie la atingerea unui anumit rezultat sau obiectiv.

7. RISCURI LA NIVELUL PROIECTULUI

Odată cu cererea de finanțare, PP va furniza un plan de management al riscurilor la nivelul proiectului. Pe parcursul implementării proiectului, PP/partenerii vor monitoriza aceste riscuri și vor raporta periodic cu privire la evoluția acestora și măsurile implementate pentru reducerea/anularea acestor riscuri. În acest sens, se recomandă ca PP să includă explicit în atribuțiile coordonatorului de proiect sau a altui membru al echipei de proiect sarcina monitorizării riscurilor și raportării.

8. DURABILITATEA PROIECTULUI

În funcție de tipul proiectului, PP va trebui să demonstreze capacitatea de a utiliza rezultatele obținute și după încheierea finanțării și, după caz, să asigure preluarea costurilor de susținere a serviciilor înființate/ dezvoltate prin proiect, în conformitate cu prevederile Regulamentului și contractului de finanțare.

Atât în elaborarea bugetului proiectului, cât și în stabilirea planului de sustenabilitate a proiectului, PP/partenerii vor ține cont de următoarele cerințe:

A. În cazul proiectelor care implică cumpărare de clădiri și / sau terenuri cu fonduri din grantul proiectului, trebuie avut în vedere că:

- Proprietatea trebuie transferată către PP sau către cei desemnați explicit de PP în cererea de finanțare ca destinatari ai clădirilor și / sau terenurilor, înainte de finalizarea proiectului.
- Clădirile și / sau terenurile achiziționate cu fonduri din grantul proiectului nu pot fi vândute, închiriate sau ipotecate pe o durată de cinci ani de la finalizarea proiectului sau mai mult dacă sunt stipulate în contractul de proiect. (Donatorul poate renunța la această restricție dacă ar avea ca rezultat o povară nerezonabilă pentru PP).
- Bunurile imobile și / sau terenurile achiziționate cu fonduri nerambursabile pot fi utilizate numai în conformitate cu obiectivele proiectului. În special, clădirile pot fi utilizate pentru a găzdui serviciile de administrație publică numai dacă o astfel de utilizare este în conformitate cu obiectivul proiectului.

B. În cazul proiectelor care implică renovarea / construcția / reconstrucția unor clădiri cu fonduri din grantul de proiect:

- PP se va asigura că proiectul este operațional pentru o perioadă de cel puțin cinci ani de la aprobarea de către OP a raportului final al proiectului și că bunurile imobile și / sau terenurile sunt utilizate în scopul proiectului, așa cum este descris în contract de finanțare a proiectului;
- PP / partenerul va asigura proprietățile imobiliare împotriva daunelor (cum ar fi incendiile, furtul și alte incidente pentru care societățile de asigurări oferă asigurare în mod obișnuit), atât în timpul implementării proiectului, cât și cel puțin 5 ani de la încheierea acestuia;
- PP / partenerul va aloca resurse pentru întreținerea corespunzătoare a imobilului, cel puțin încă 5 ani de la terminarea proiectului.
- În cazul proiectelor care au de realizat o construcție, renovare sau reconstrucție a unei clădiri, se recomandă ca PP care sunt ONG-uri să încheie un acord de parteneriat cu un organism public local relevant, cu scopul de a asigura durabilitatea acestei investiții.

C. Cu privire la echipamentul achiziționat pentru care întregul cost de achiziție a fost acceptat de OP ca fiind eligibil (art. 8.3.1. c) al Regulamentului):

- PP va continua să mențină echipamentele respective în proprietatea sa, pe o durată de minim 5 ani de la încheierea proiectului, și să le utilizeze, în tot acest timp, în același scop pentru care au fost achiziționate;

- PP va asigura echipamentul respectiv împotriva daunelor (cum sunt: incendiu, furt și alte incidente pentru care se acordă asigurare în mod obișnuit de către firmele de asigurări), atât pe perioada implementării proiectului, cât și timp de cel puțin 5 ani după încheierea acestuia;
- PP va aloca resurse pentru întreținerea adecvată a acestor echipamente pentru cel puțin încă 5 ani după încheierea proiectului.

OP poate elibera PP de obligațiile de mai sus în cazul anumitor echipamente, identificate în mod specific, dacă, având în vedere toate circumstanțele relevante, OP este convins că utilizarea în continuare a acestor echipamente se face pentru obiectivele proiectului și nu servește unui scop economic.

9. LISTA ANEXELOR

Anexa 1 Conținutul-cadru al dosarului proiectului

Anexa 2 Informații generale privind achizițiile la nivelul proiectului

Anexa 3 Informații generale privind componenta de construcții a proiectului

Anexa 4 Reguli suplimentare privind aprobarea modalității de calcul și decontare a drepturilor aferente deplasării în altă localitate din țară sau din străinătate (conform Hotărârii Consiliului Director al OP nr. 4/X/ST/26.10.2018).